

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK TARİH KURUMU

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	26
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	27
8.	EKLER.....	36

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2014-2015 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	3
Tablo 2: 2014-2015 Yılları Dördüncü Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	6
Tablo 3: 500 Net Değer Hesabının Kullanımı	15
Tablo 4: Say2000i Ve Banka Kayıtlarında Bulunan Hesap Bakiyelerinin Karşılaştırılması... ..	19

KISALTMALAR

BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
GYMY	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
KBS	Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
MYMY	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
TİF	Taşınır İşlem Fişi
TMY	Taşınır Mal Yönetmeliği
TTK	Türk Tarih Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Türk Tarih Kurumu (TTK), Atatürk'ün direktifiyle Türk tarih ve medeniyetini bilimsel yollardan incelemek amacıyla 28 Nisan 1930 tarihinde Türk Tarih Heyeti olarak kurulmuştur. "Heyetin" adı 15 Nisan 1931 tarihinde "Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti", 3 Ekim 1935 tarihinde ise "Türk Tarih Kurumu" olmuştur.

Kurum 02.11.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 11'inci maddesinde belirtildiği üzere, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na (KMYKK) ekli II sayılı cetvelde yer alması sebebi ile kendisine gelir tahsis edilen ve bu gelirlerden harcama yetkisi verilen, çalışma esas ve usulleri özel kanunla düzenlenen, bir kamu kurumu niteliğindedir.

Kamu kurumu, Türk ve Türkiye tarihini çağdaş sosyal bilim anlayışıyla araştırmak ve yaymak; bu alandaki araştırmaları desteklemek ve toplumdaki tarih bilincini geliştirmek üzere görev yapmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara olup taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Kurum; Başkan, bir Başkan Yardımcısı, Bilim Kurulu ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurumun kullanacağı çerçeve hesap planı ile düzenlenmesi gereken raporların şekli, süresi ve türlerine ilişkin hükümler, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde (MYMY) yer almaktadır.

Kurum GYMY'de yer alan çerçeve hesap planını esas alarak, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı özel bütçeli kurumlar detaylı hesap planını kullanmaktadır.

TTK bütçesinden "Yakın Dönem Tarih Araştırmaları Projesi" adı altında oluşturulmuş olan özel hesaba kaynak aktarımı yapılmaktadır. Bu aktarıma ilişkin yasal dayanak yılı bütçe

kanununa konulan hükümlerdir.

2012/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Yakın Dönem Tarih Araştırmaları Merkezi” oluşturulmuş; Merkezin sevk ve idaresi görevlendirilecek Başbakan Başmüşavirinin Başkanlığında; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, TTK Başkanı, Devlet Arşivleri Genel Müdürü, Kamu Diplomasisi Koordinatörü ve Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin katılımıyla oluşturulacak “İcra Heyeti” tarafından yerine getirilmektedir. Merkez tarafından yapılacak bütün çalışmalar İcra Heyeti kararı ile belirlenmektedir.

Anılan Genelge’de, Merkezin bütün harcamaları ile ihtiyaç duyacağı her türlü mali desteğin; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, TTK ve diğer kurumların mali imkânlarından sağlanacağı ifade edilmiştir.

Merkezin çalışmaları için ihtiyaç duyduğu mali kaynağın temin edilmesi amacıyla 2015 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’na ekli (E) Cetvelinin 85 sıra numarasında aşağıda belirtilen hükme yer verilmiştir.

“Türk Tarih Kurumu bütçesinde yakın dönem tarih araştırmaları kapsamında çalışmalar yapmak maksadıyla 40.06.00.36-08.2.0.07-2-05.3 tertibinde tefrik edilen ödenekler, Kurum bütçesine gider kaydedilir ve özel hesaba aktarılarak kullanılabilir. Özel hesaptan yapılan harcamalar 5018 sayılı Kanun ile 4734 sayılı Kanundan müstesnadır. Özel hesaba aktarılan tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Türk Tarih Kurumunun teklifi üzerine ilgili Bakanın onayı ile belirlenir.”

Özel hesaba aktarılan tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili Başbakan Yardımcısının oluru ile belirlenmiştir.

Bu usul ve esaslarda, özel hesaba ilişkin muhasebe işlemlerinde tek düzen muhasebe sistemi hesap planının uygulanacağı ifade edilmiştir.

2015 yılında TTK bütçesinin 830.05.3.1.90 transfer tertibinden özel hesaba toplam 150.000.000 TL aktarılmıştır. Bununla beraber proje hesabına ilk aktarım 2013 yılında başlamış olup 2013 yılında 3.000.000 TL, 2014 yılında ise 40.048.970 TL kaynak, transfer tertibinden ilgili hesaba aktarılmıştır.

Denetlenen Kamu İdaresinin 2014-2015 Yılları Bütçe Giderleri ve Bütçe Gelirlerinin Karşılaştırılması

Bütçe Giderleri

2014 yılında 6512 sayılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Kuruma 8.329.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Mezkûr Kanun ile tefrik edilen ödeneklere, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 65.636.871,72 TL olmuştur. Yapılan harcama 61.260.732,72 TL olup ödeneğin yüzde 93,33'ü kullanılmıştır.

2015 yılında ise Kamu İdaresine 26 Aralık 2014 tarihli ve 29217 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6583 sayılı 2015 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 9.224.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Kuruma 6583 sayılı Kanun'un 6/8 maddesi gereği 157.980.255 TL likit karşılığı ödenek kaydı işlemi yapılmış ve toplam ödenek 167.204.255 TL olmuştur. Ödeneğin %97,41'i kullanılmıştır.

Tablo 1: 2014-2015 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2014			2015			2014-2015 Bütçe Giderleri Artış ve Azalış Oranları (%)
	Ödenek	Gerçekleşme	Toplam Gerçekleşme İçindeki Oranı	Ödenek	Gerçekleşme	Toplam Gerçekleşme İçindeki Oranı	
	(TL)	(TL)	(%)	(TL)	(TL)	(%)	
01.Persone l Giderleri	3.096.924,95	2.615.963,94	4,27	4.567.000	2.860.897,47	1,76	9,36

02.Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	445.000	384.129,88	0,63	652.500	423.488,15	0,26	10,25
03.Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.742.768,77	15.163.901,67	24,75	9.240.755	7.849.610,43	4,82	-48,23
05.Cari Transferler	41.232.000	41.153.150	67,18	151.619.000	151.537.015,25	93,03	268,23
06.Sermaye Giderleri	4.120.178	1.943.587,04	3,17	1.125.000	211.064,78	0,13	-89,14
Toplam	65.636.871,72	61.260.732,53	100	167.204.255	162.882.076,08	100	165,88

Tablodan görüleceği üzere ödenekler ve harcamalar büyük ölçüde cari transferler, mal ve hizmet alım giderleri ile personel giderlerinde yoğunlaşmıştır. Bütçe giderlerindeki artış ve azalışların sebepleri ise aşağıda açıklanmıştır:

1- Mal ve Hizmet Alımı Giderlerinde 2015 yılında 2014 yılına nazaran %48,23 oranında bir azalma gerçekleşmiştir. Bu durum kitap baskı ve cilt giderleri, fikri hak alımları ile temsil, ağırlama, tören, fuar ve organizasyon giderlerindeki azalıştan kaynaklanmaktadır.

2-Cari Transferlerde görülen %268,23'lik artışın sebebi Yakın Dönem Tarih Araştırmaları Projesine yapılan aktarmalardır.

3-Sermaye Giderlerindeki %89,14'lük azalışın en büyük nedeni 2014 yılında 1.347.501 TL olan Müşavirlik Giderlerinin 2015 yılında olmamasıdır.

Kamu İdaresinin 2015 Yılında Bütçesinden Yaptığı Harcamalar

Personel Giderleri; Kurumun memur ve sözleşmeli personeline yaptığı ödemelerinden

(maaş, zam, tazminat, ek çalışma karşılıkları vb.),

Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri; personel için yapılan sağlık ve sosyal güvenlik primi ödemelerinden,

Mal ve Hizmet Alım Giderleri; cari giderler, taşınır alımları, bakım ve onarım giderleri, yolluk vb. ödemelerden,

Cari Transferler; yurtiçi lisans ve lisansüstü öğrencileri ile yurtdışı doktora sonrası araştırmacılara ödenen burslar, uluslararası kuruluşlara üyelik aidatları, yakın dönem tarih araştırmaları projesine yapılan aktarmalar vb. ödemelerden,

Sermaye Giderleri ise diğer makine teçhizat alımları ve proje gideri ödemelerinden

Oluşmaktadır.

Bütçe Gelirleri

TTK'nin gelirleri 664 sayılı KHK'nin Beşinci Bölüm 26'nci maddesinin 2'nci bendinde şu şekilde sayılmıştır;

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- b) Atatürk'ün vasiyetinde yer alan gelirler,
- c) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
- d) Kurum başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
- e) Diğer gelirler.

Tablo 2: 2014-2015 Yılları Dördüncü Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Türk Tarih Kurumu Bütçe Gelirleri		2014			2015			2014/ 2015 Artış - Azalış
EK OD	HESAP ADI	Tahmin Edilen	Gerçekleşen	Toplam Gerçekleşme İçindeki Oranı	Tahmin Edilen	Gerçekleşen	Toplam Gerçekleşme İçindeki Oranı	(%)
		(TL)	(TL)	(%)	(TL)	(TL)	(%)	
3.1. 1.1	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	9.000	1.600	0,0013	1.000	0	0	-100
3.1. 1.2	Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri	2.100.000	1.411.008,07	1,11	538.000	1.292.423,54	0,89	-8,40
3.1. 1.99	Diğer Mal Satış Gelirleri	2.300	1.023,62	0,0008	2.000	6.299,40	0,0043	515,40
3.3. 1.2	İştirak Gelirleri	90.823.000	66.230.330,72	51,94	80.000.000	84.598.354,14	58,02	27,73
3.9. 9.99	Diğer Çeşitli Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.000	52.910,64	0,04	30.000	46.698,48	0,03	-11,74
5.1.	Kişilerden Alacaklar	12.000	248,69	0,0002	0	991,37	0,0007	298,6

9.1	Faizleri							4
5.1.	Mevduat Faizleri	35.000.00	59.610.26	46,75	30.000.00	59.808.353,64	41,02	0,33
9.3		0	1,76		00			
5.1.	Diğer Faizler	900.000	11.440,56	0,0090	0	0	0	-100
9.99								
5.3.	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	1.000	0	0	3.000	5.673,59	0,0039	
9.99								
5.9.	Kişilerden Alacaklar	48.000	18.631,75	0,01	4.000	28.257,61	0,02	51,66
1.6								
5.9.	Yukarıda Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	10.000	177.788,43	0,14	400.000	11.677,64	0,01	-93,43
1.99								
	Toplam	128.906.300	127.515.244,24	100	110.978.000	145.798.729,41	100	580,19

Yukarıdaki tabloda Kurumun 2014 yılı ve 2015 yılı bütçe gelirleri ekonomik kod bazında karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. 2015 yılı gelirleri incelendiğinde Kurumun 664 sayılı KHK’de sayılan gelirlerden “Genel bütçeden yapılacak yardımlar” dışındaki bütün gelirleri elde ettiği görülmektedir. Kurumun gelirlerinden en önemlisi olan ve Atatürk’ün mirası kapsamında Türkiye İş Bankası A.Ş. temettü gelirlerinden elde edilen İştirak Gelirleri 2015 yılında 2014 yılına oranla %27,73 artarak 84.598.354,14 TL olmuştur. Kurumun diğer bir önemli gelir kaynağı ise 31.12.2015 tarihi itibarıyla vadeli hesaplarda bulunan toplam 794.804.494,84 TL mevduatlarından elde ettiği faiz gelirleridir. Mevduat Faizleri bir önceki yıla göre %0,33 artarak 59.808.353,64 TL olarak gerçekleşmiştir. Kurumun ana faaliyet alanlarından olan kitap satışlarının takip edildiği Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri 2015 yılında 2014 yılına oranla % 8,40 azalarak 1.292.423,54 TL olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılı faaliyet giderleri 186.896.404,29 TL, faaliyet gelirleri 146.418.448,21 TL olup dönem olumsuz faaliyet sonucu 40.477.956,08 TL’dir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kitap Basım Maliyetlerinin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Kurum tarafından basımı yaptırılan kitaplar muhasebede, maliyet bedeli üzerinden 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gerekirken, 152 Mamuller Hesabına kaydedilmektedir. MYMY'nin 91'inci maddesi gereğince Mamuller Hesabı, kurumlar tarafından kendi üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hale gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılmaktadır. TTK kitapların basımını, kendi imkanları ile değil 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yoluyla yaptırmaktadır. MYMY 87'inci maddede 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının niteliği ile ilgili olarak "(1) Stoklar hesap grubu; kamu idarelerince satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir. Bu hüküm gereğince, satılmak üzere basımı yaptırılan kitapların 152 Mamuller Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca Taşınır Mal Yönetmeliği ekinde yer alan Taşınır Kod Listesi A- Tüketim Malzemeleri bölümünde "150 15 Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar Grubu" içerisinde "150 15 01 Basılı Yayınlar" alt kodu tanımlanmış bulunmaktadır. Bu itibarla, satış amaçlı basımı yaptırılan kitapların 152 Mamuller Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenmesi hem muhasebe hem de Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine daha uygun olacaktır.

Basılan kitapların maliyetlerinin kaydı 12.02.2015 tarihine kadar farklı bir yöntemle, bu tarihten sonra daha farklı bir yöntemle gerçekleştirilmiştir.

Basımı yaptırılan kitapların maliyeti üç unsurdan oluşmaktadır. Birincisi, kitabın basımı için eser sahibine telif hakkı kapsamında ödenen Fikri Hak Alımları; ikincisi, kitabın basımı için firmalara ödenen Baskı ve Cilt Giderleri; üçüncüsü ise Yönetim Kurulu Kararı ile belirlenen ve fikri hak alımları ile baskı ve cilt giderleri toplamının %50 si şeklinde hesaplanan Sanal Maliyet.

Basımı yapılan ve Kurumca teslim alınan kitaplarla ilgili olarak 12.02.2015 tarihine kadar yapılan kayıtlarda; yukarıda belirtilen maliyeti oluşturan üç unsurun toplam rakamı 152 Mamuller Hesabına borç, aynı rakam üzerinden 600 Gelirler Hesabına da alacak kaydı

yapılmıştır. Kitapların stok hesabına kayıt aşamasında 600 Gelirler Hesabının kullanılması MYMY hükümlerine uygun değildir. 15 Stoklar Grubuna ilişkin hesap işlemlerinin açıklandığı 85 ile 98'inci maddeler arasında yer alan hükümler incelendiğinde görüleceği üzere bu hesap grubunda 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılması ancak kitapların satışının gerçekleşmesinde mümkündür.

Yapılan bu kaydın yanlış olduğunun fark edilmesi üzerine 12.02.2015 tarihinden sonra kitap basım maliyetlerinin kaydında şu yol izlenmiştir.

İlk aşamada, kitapların basımı için farklı zamanlarda ödenmiş olan fikri hak alımları ile baskı ve cilt giderleri (telif hakkı ödemesi kitap basımından önce baskı ve cilt giderleri ise kitap basımından sonra) 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmiş; kitapların basımını takiben Kurumca teslim alınmasından sonra ise 152 Mamuller Hesabına yukarıda belirtilen üç unsurdan oluşan maliyet tutarı üzerinden borç kaydı yapılırken daha önce 630 Giderler Hesabına borç kaydedilen tutarlar 630 Giderler Hesabına alacak; sanal maliyet olarak belirlenen tutar da 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirme süreci tamamlanmıştır. 500 Net Değer Hesabı ile 630 Giderler Hesabının buradaki kullanım amacı maliyet takibidir.

MYMY'nin 359'uncu maddesine göre, 500 Net Değer Hesabının alacak çalışması envanter yapılması durumunda mümkündür. Ancak hesabın buradaki kullanım amacı bir maliyet unsuru olarak sanal maliyetin takibidir. Kitapların maliyet kaydında, sanal maliyet dikkate alınmaksızın maliyetin oluşturulması; satış aşamasında ise sanal maliyeti mamulün satış fiyatına ekleyerek 600 Gelirler Hesabında muhasebelestirmesi; diğer taraftan maliyeti oluşturan giderlerin takibi için 630 Giderler Hesabını kullanmak yerine aracı bir bilanço hesabını kullanması hem MYMY'ye daha uygun hem de mali tablolar açısından daha sağlıklı olacaktır.

Bilahare kitapların satışı aşamasında, 152 Mamuller Hesabına alacak kaydı yapılırken MYMY'nin 15 Stoklar grubuna ilişkin hesap işlemlerinin açıklandığı 85 ile 98'inci maddeler arasında yer alan hükümlere uygun olarak; diğer hesapların yanı sıra 600 Gelirler Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına da (telif hakkı ile baskı ve cilt giderleri ve sanal maliyetten oluşan tutar) borç kaydı yapılmıştır.

Kitap basım maliyet kayıtlarının 12.02.2015 tarihine kadar kayda alınma yöntemi ile bu tarihten sonra kayda alınma yöntemleri yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde mali tablolar üzerinde aşağıdaki etkileri oluşturmaktadır;

1- Kitap maliyet kayıtları muhasebeye 12.02.2015 tarihine kadar 8 yevmiyede 152 Mamuller Hesabına borç 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılarak yansıtılmıştır. Bu durum 600 Gelirler Hesabının 743.485 TL olduğundan daha fazla gözükmemesine neden olmaktadır.

2- 630 Giderler Hesabına yukarıda belirtildiği üzere önce borç, sonra alacak ve nihai olarak tekrar borç yazılması 630 Giderler Hesabının bakiye tutarını değiştirmezken borç ve alacak toplamı bakımında tekâmül eden toplamalarının yüksek gözükmemesine, faaliyet sonuçları tablosunda yüksek bir gider varmış izleniminin oluşmasına neden olmaktadır. 12.02.2015 tarihinden daha sonraki kayıtlarda 62 yevmiyede 152 Mamuller Hesabına borç, 630 Giderler Hesabına alacak kaydı yapılması nedeniyle 31.12.2015 tarihi itibarıyla 630 Giderler Hesabının alacak toplamı 1.155.755,55 TL olduğundan fazla gözükmektedir. Aynı şekilde bu yevmiyelerin ilk kayıtlarında 630 Giderler Hesabının borç tarafında izlenmesi aynı tutarda borç toplamının da yükselmesine neden olmaktadır.

3- Kurumun bastırılmış olduğu kitapları 152 Mamuller Hesabında takip etmesi, Taşınır Mal Yönetmeliği çerçevesinde hazırlanan Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli, Taşınır Hesap Cetveli ve Taşınır Kesin Hesabında bu kitapların gözükmemesine neden olmaktadır. Bu itibarla Kurum tarafından bastırılan kitapların, 152 Mamuller Hesabı yerine 2015 yılı Özel Bütçeli İdareler İçin Detaylı Hesap Planında yer alan 150.15-Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar Hesabında takip edilmesi mezkur Yönetmelik'te belirtilen belgelerde bu kitapların da gözükmemesini mümkün kılacaktır.

4- Yönetim Kurulu kararına istinaden hesaplanan sanal maliyetlerin 62 yevmiyede 500 Net Değer Hesabına alınması, Öz Kaynaklar Ana Hesap Grubunun 31.12.2015 tarihi itibarıyla 691.873 TL olduğundan daha fazla gözükmemesine yol açmaktadır. Bu durumun ortadan kaldırılması için sanal maliyet olarak belirlenen tutarın satış esnasında 600 Gelirler Hesabında kitabın satış bedeli içerisine dâhil edilmesi, mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği açısından daha uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; kuruma ait basımevi faaliyette iken yayınların söz konusu

basımevinde üretildiği için 152 Mamuller Hesabına kayıt yapıldığı, daha sonra ise kitapların hizmet alımı yoluyla bastırılmaya başlandığı ancak 152 Hesabına kayda devam edildiği yayınların Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak “150 15 01 Basılı Yayınlar” Hesabında takibinin yapılması için çalışmaların devam ettiği ve 2016 yılı sonuna kadar aktarmaların tamamlanmasının planlandığı, baskı ve telif giderlerinin ödenmesi aşamasında TİF düzenlenmeden 630 Giderler Hesabına kayıt yapıldığı, kitap maliyeti muhasebeleştirilirken daha önce 630 Hesabına kaydedilen ödemenin bu sefer aynı hesaba alacak veya 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilerek muhasebe denkliğinin sağlandığı,

Yayınlar Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak “150 15 01 Basılı Yayınlar” Hesabında takibinin yapılmaya başladığında ödeme aşamasında Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek doğrudan “150 15 01 Basılı Yayınlar” Hesabına kaydedileceğinden hatalı kayıtların düzeleceği,

Fikri hak alımları ile baskı ve cilt giderleri toplamının %50’si şeklinde hesaplanan sanal maliyetin, maliyet hesaplarına yansıtılması için çift taraflı muhasebe kayıt sistemi gereği 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirildiği, sanal maliyetin kitapların maliyet kaydında dikkate alınmaksızın satış aşamasında satış fiyatına eklenerek 600 Gelirler Hesabında muhasebeleştirilmesine 2016 yılı itibariyle başlandığı,

İfade edilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi bulguda yer verilen tespitlere katılmakta ve 2016 yılında gerekli düzeltme işlemlerini başlatmakla birlikte; denetim görüşü verilen 2015 Mali Yılı Bilançosu 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı, 600 Gelirler Hesabındaki 743.485 TL’lik hatadan dolayı fazla, dolayısıyla Faaliyet Sonuçları Tablosu da aynı tutarda eksik, yine bilanço hesaplarından olan 500 Net Değer Hesabı ise 691.873 TL fazla gözükmektedir.

Diğer taraftan kamu idaresinin basılı kitaplarla ilgili maliyet ve satışlarını, üretimi kendisi yapmadığı halde, üretim sonucu elde edilen ve satışa hazır hale gelen mamulleri izlemek için kullanılan 152 Mamuller Hesabında izlemesi, hem MYMY hem de TMY hükümlerine göre mümkün olmadığı gibi yapılan hatalı işlemler, bilançoda stoklar grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı tutarların niteliklerine uygunluk açısından doğruluğunu etkilemekte ve ayrıca bu kitapların Taşınır Sisteminde gözükmemesine neden olmaktadır.

BULGU 2: Bütçeye Gider Kaydıyla Alınan Yayınların Aktifleştirilmesinde 500 Net Değer Hesabının Kullanılması

Yurt dışından satın alınan yayınların ödemesi, yayınlar teslim alınmadan önce gerçekleşmekte ve 630 Giderler Hesabı ile 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ise alacak kaydı yapılmaktadır. Yayınlar teslim alındığında Taşınır İşlem Fişi (TİF) düzenlenerek 255 Demirbaşlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına ise alacak kaydı yapılmaktadır.

Ayrıca, ciltlettirilmek suretiyle takibi yapılan dergi alımları için de aynı şekilde 630 Giderler ve 830 Bütçe Giderleri Hesaplarına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılarak ödeme gerçekleşmekte, dergiler ciltlendiğinde ise TİF düzenlenerek 255 Demirbaşlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydı yapılmaktadır.

Tablo 3'te 500 Net Değer Hesabına bu şekilde yapılan kayıtların toplam tutarı gösterilmiştir:

Tablo 3: 500 Net Değer Hesabının Kullanımı

Hesap Kodu	Hesap Adı	Borç Toplamı (TL)	Alacak Toplamı (TL)
255	Basılı Yayınlar	232.399,92	0
	Bilgisayar Çevre Birimleri	756	0
	Bilgisayarlar ve Sunucular	29.500	0
	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	7.891,62	0
	Güzel Sanat Eserleri	1.584	0
	Ses, Görüntü ve Sunum Cihazları	4.998	0
	Toplam	277.129,54	0
500	Demirbaşlar	0	235.849,39
	Toplam	0	235.849,39

600*	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0	7.955,95
	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	0	33.324,20
	Toplam	0	41.280,15
Genel Toplam		277.129	277.129,5
		,54	4

(*) 255 ve 500 hesaplarının beraber çalıştığı ödeme emri belgelerinde farklı işlemler sebebiyle 600 hesabı da çalıştığı için tabloya alınmış olup, 600 hesabına yapılan kayıtların bulgu konusuyla ilgisi bulunmamaktadır.

MYMY'nin 255 Demirbaşlar Hesabının işleyişine ilişkin hükümlerin yer aldığı 182'nci maddesi gereğince, bütçeye gider kaydıyla edinilen demirbaş tutarlarının bir taraftan bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak, diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Ancak yukarıda yer verilen her iki uygulamada önce ödeme yapılıp sonra teslimat gerçekleştiği için 255 Demirbaşlar Hesabı çalıştırılmamış ve bir çözüm olarak 630 Giderler Hesabı kullanılmıştır. Daha sonra TİF düzenlendiği aşamada 255 Demirbaşlar Hesabına kayıt yapılmış, muhasebenin çift taraflı kayıt ilkesi gereğince 500 Net Değer Hesabı kullanılmıştır. 500 Net Değer Hesabının bu şekilde kullanımı, taşınırlara ilişkin envanter işlemi yapıldığı izlenimine yol açmaktadır.

Sonuç olarak yapılan hatalı uygulama nedeniyle 500 Net Değer Hesabında 235.849,39 TL tutarında hata bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; yurt dışından satın alınan yayınların, yayınlar teslim alınmadan ödemesi gerçekleştiğinden 630 Giderler Hesabına borç ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydının yapıldığı, yayınlar teslim alındığında ve süreli yayınların cilt bütünlüğü sağlandığında ise Çift Taraflı Muhasebe Kayıt Sistemi gereği Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek 255 Demirbaşlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedildiği, söz konusu kayıtların ödemelerin yayınlar teslim alınmadan önce yapılması gerektiğinden dolayı gerçekleştirildiği, 2016 yılı itibarıyla yurt dışından satın alınan yayınların ödenmesi aşamasında Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeye ve 630 Giderler Hesabı kullanılmadan 255 Demirbaşlar Hesabına borç ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılmaya başlandığı, cilt bütünlüğü sağlanan süreli yayınlar için ise 255 Demirbaşlar Hesabına borç ve

600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılarak hatalı kayıt uygulamasının düzeltildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi bulgu konusu edilen hatalı işlemlere katılmakta ve gerekli düzeltme işlemlerini başlatmakla birlikte, denetim görüşü verilen 2015 Mali Yılı Bilançosunun Öz Kaynaklar Grubunu oluşturan 500 Net Değer Hesabında kayıtlı tutarın %0,047'si kaydi envanteri yapılan varlıkları değil yılı bütçesine konulan ödeneklerle bütçe gideri yapılarak satın alınan varlıkları içerdiğinden, adı geçen hesapta yer alan tutarın gerçeği yansıtmadığı,

Ayrıca, yurt dışından alınan yayınlar ile ciltlettirilmek suretiyle takibi yapılan dergi alımlarının 255 Demirbaşlar Hesabına kayıt yapılacağı aşamaya kadar geçici bir çözüm olarak 630 Giderler Hesabında takibinin yapılmasının; 630 Giderler Hesabı ile 690 Faaliyet Sonuçları Hesabının borç bakiyesinin 235.849,39 TL olduğundan fazla ve neticede 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının da 235.849,39 TL olduğundan fazla gözükmesine sebebiyet verdiği,

Değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Maddi Duran Varlıklardan Hurdaya Ayrılanların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında İzlenmemesi

MYMY'nin 29 Diğer Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin açıklamalar ihtiva eden 211'nci maddesinde; maddi duran varlık hesaplarında kayıtlı olup, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren varlıklar ile bu varlıklardan amortisman tabii olanların ayrılmış amortisman tutarlarının bu hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılacağı ve bu şekilde aktarılan varlıkların kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki fark kadar, aktarma işleminin yapıldığı dönem sonunda amortisman ayrılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının işleyişini açıklayan 215'inci maddesinde ise kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının ise 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede kamu idaresinin 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabında kayıtlı 128,03 TL ve 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı 68.518,64 TL olmak üzere toplamda 68.646,67 TL'lik duran varlığını, kullanılmaz hale geldiği için ilgili duran varlık hesaplarından çıkardığı ve ayrılmış olan aynı tutardaki amortismanı da 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydettiği, ancak diğer duran varlıklar grubunda bulunan ilgili hesaplara aktarma yaparak aktifleştirmedeği anlaşılmıştır.

Özetle; maddi duran varlıklar grubundan hurdaya ayırma nedeniyle çıkarılan varlıkların, diğer duran varlıklar hesaplarından olan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında aktifleştirilmemesi suretiyle bilançoda her iki hesabın da 68.518,64 TL tutarında eksik gösterilmesine sebep olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; hurdaya ayrılarak elden çıkarılan varlıklar için 294 ve 299 Hesaplarının sehven kullanılmadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından da kabul edilen tespit neticesinde; denetim görüşü verilen 2015 Mali Yılı Bilançosunda Duran Varlıklar Grubunu oluşturan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında 68.518,64 TL tutarındaki eksiklik mevcudiyetini korumaktadır.

BULGU 4: Mevduat Faiz Gelirlerinden Bankalarca Tevkif Edilen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Tutarlarının Muhasebeleştirilmemesi

MYMY'nin 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinin 8'inci alt bendinde yer alan “Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir” hükmü gereğince, yapılan tevkifatların 630 Giderler Hesabına borç olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak Kamu İdaresince gayrisafilik ilkesine aykırı olarak bankaca mevduat faizinden tevkif edilmiş olan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi tutarları muhasebe kayıtlarına alınmamıştır. Sadece net faizin muhasebe kayıtlarında yer alması faaliyet hesaplarından olan 600 Gelirler ve 630 Giderler Hesaplarının 10.031.553,93 TL tutarında eksik gösterimine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 2016 yılında gayrisafilik ilkesine uygun olarak tevkifat

tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmının 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mevduat faiz gelirlerinden ilgili bankaca kesilen vergilerin faaliyet gideri olarak hesaplara yansıtılmaması ve gelirin net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi, 2015 Mali Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunun borç ve alacak toplamlarında 10.031.553,93 TL tutarında eksikliğe ve muhasebenin temel ilkelerinden olan “Gayri safılık” ilkesinin ihlaline yol açmaktadır.

BULGU 5: 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında Kayıtlı Tahsil Edilebilir Alacak Tutarları ile Banka Kayıtlarının Tutarsız Olması

31.12.2015 tarihi itibarıyla Kamu İdaresinin 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabındaki kayıtlı tahsil edilebilir alacak tutarı olan 315.803,73 TL’yi teyit etmek amacıyla; Kurumun kredi kartlı işlemleri için T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığında açtığı hesaplarda ne kadar tutarı olduğuna dair yazı yazılmış, bankalardan cevaben alınan bilgiler ile muhasebe biriminin kayıtlı tutarlarının karşılaştırılmasına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4: Say2000i ve Banka Kayıtlarında Bulunan Hesap Bakiyelerinin Karşılaştırılması

Kod	Alt kod	Banka adı	Say2000i 31.12.2015 bakiye (TL)	31.12.2015 itibarıyla Banka kayıtlarından elde edilen bakiye (TL)
109	1.0.0.0	Vakıfbank	148.488,04	20.177,55
109	3.0.0.0	Vakıfbank	18,00	
109	4.0.0.0	Vakıfbank	753,65	
ARA TOPLAM			149.259,69	20.177,55
109	5.0.0.0	Ziraat	166.544,04	15.216,48
Toplam			315.803,73	35.394,03

Yukarıdaki tablo incelendiğinde 31.12.2015 tarihi itibariyle; muhasebe kayıtlarına göre bankalardan Kurumun alacaklı olduğu tutar 315.803,73 TL, banka mutabakat belgelerine göre de Kamu İdaresinin henüz banka hesaplarına intikal etmeyen alacak tutarı 35.394,03 TL'dir. 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabındaki kayıtlı tutarlar ile bankalardaki tutar bilgileri arasında 280.409,70 TL fark bulunmaktadır.

Farkın sebebinin araştırılması kapsamında, devir bakiyesi hariç 2015 yıl içi işlemlerine ait satış raporlarının yer aldığı muhasebe işlem fişleri ile bankalardan gelen veriler karşılaştırılmış ve 2015 yılında gerçekleşen işlemler açısından bir sıkıntı olmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda, farkın sebebi 2014 yılı devir bakiyesinin sağlıklı olmamasıdır.

Devir bakiyesinin hatalı olması 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarların doğruluğunu 280.409,70 TL kadar etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında kayıtlı tahsil edilebilir alacak tutarları ile banka kayıtları arasındaki farkın 2013 ve 2014 yıllarında yapılan hatalı muhasebe kayıtlarından kaynaklandığı, bazı kayıtlarda tahsil edilen tutarlara karşılık 109 Hesabının çalıştırılması gerekirken doğrudan 600 Gelirler Hesabının, bazı kayıtlarda banka komisyon giderlerinin muhasebeleştirilmemesi, bazı kayıtlarda ise alt kodlarda yapılan hatalı kayıtlar nedeniyle banka kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında fark bulunduğu, söz konusu hatalı kayıtların düzeltilmesi sonucunda 280.409,70 TL olan farkın 57.711,45 TL'ye düştüğü ve farkın bulunması için çalışmaların devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 2015 Mali Yılı Bilançosunun Hazır Değerler Grubunda bulunan 109 Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında yer alan 315.803,73 TL'nin 280.409,70 TL'si kamu idaresince 2016 yılında 57.711,45 TL olarak düzeltilmiş ve açıklanabilir hale gelmişse de, denetim görüşü verilen mali tablodaki hata, geçerliliğini sürdürmektedir.

BULGU 6: Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödenen Ek Prim Karşılık Tutarının Hatalı Hesaplanması Nedeniyle 630 Giderler Hesabında Fazlalık Bulunması

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinin ilk fıkrasının (h) bendinde aynen;

“4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm

aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında ek karşılık primi alınır. Ayrılan ek karşılık priminin tamamı kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödenir. Genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”

Denilmektedir.

Aynı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesinin 8'inci fıkrasında ise;

*“Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır. (Değişik ikinci cümle: 31/7/2008-5797/3 md.) Geçici 12 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren, kamu idarelerince bu kapsamdaki sigortalılar için her ay emekli keseneklerine esas aylıklarının % 12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi ödenir. Bunlar için **Kanunun 81 inci maddesinin (h) fıkrası uyarınca ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz”***

Hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında ek karşılık primlerinin hesaplanmasında; 830 Bütçe Giderleri 02.1.6 tertibinden memurlar ve 02.2.6 tertibinden sözleşmeli personel için Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak devlet primi ödemelerine tahsis edilen ödeneğin değil, ayrıntı tertipler olan ve sağlık primi giderlerinin yer almadığı 02.1.6.1 ve 02.2.6.1 tertiplerine ait ödeneklerin esas alınması gerekmektedir.

TTK'nin 2015 yılı bütçesine “Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri”ni karşılamak üzere memurlar için 393.000 TL ödenek bulunmaktadır. Bu ödeneğin 273.000 TL'si Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri, 120.000 TL'si ise Sağlık Primi Ödemeleri için ayrılmıştır. Sözleşmeli personel için ayrılan toplam ödenek ise 13.000 TL olup 10.000 TL'si Sosyal Güvenlik Primi Ödemelerine, 3.000 TL'si Sağlık Primi Ödemelerine tahsis edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kamu idaresinin, memurlara ait prim ödemeleri için konulan 393.000 TL ödenekten sağlık primi ödeneği olan 120.000 TL'yi düşmesi ve 273.000 TL'nin %20'si olan 54.600 TL'yi memurlar için, sözleşmeli personel prim ödemelerine ait toplam ödenekten ise 3.000 TL'yi düşerek kalan 10.000 TL'nin %20'si olan 2.000 TL'yi söz konusu personel için, 830 05 Transferler tertibinden ek karşılık primi olarak ilgili kurumuna aktarması gerekmektedir.

Ancak kamu idaresi tarafından ek karşılık primlerinin hesaplanmasına sağlık primi ödemeleri için ayrılan ödeneğin de dahil edilmesi, 630 Giderler Hesabı ile 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabında ve 830 Bütçe Giderleri Hesabında 22.000 TL tutarında hataya sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri Bütçe Gideri tertibine, ayrılan toplam tutar üzerinden 'Sağlık Primi' için ayrılan tutarın sehven dâhil edilerek hesaplama yapıldığı ve bu toplam tutar üzerinden %20 Ek Karşılık Primi ödendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi, bulguda yer verilen hatalı uygulamaya katılmakta olup denetim görüşü verilen 2015 Mali Yılı Bilançosu ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda 22.000 TL tutarında hata olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Kamu İdaresine ait Taşınmaz Formlarının Hatalı Düzenlenmesi, Sincan'da Bulunan Matbaanın ise Tapu ve Muhasebe Kaydının Bulunmaması

Sincan Organize Sanayi'de bulunan ve daha önce matbaa olarak kullanılmaktayken halen depo olarak kullanılan binanın tapu kaydının olmadığı ve bu taşınmazın muhasebe kayıtlarında da yer almadığı görülmüştür.

Söz konusu bina için tapu çıkarılması amacıyla işlemlere başlanılmış ve bunun için bir personel görevlendirilmiştir.

GYMY'nin "Maddi duran varlıkların kayıt değerleri" başlıklı 26'ncı maddesinin (1) ve (3)'üncü fıkralarında,

"(1) Gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıklar maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir.

...

(3) *Herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıklar, gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirilir. Varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değeri esas alınır.*”

Denilmektedir.

Bu hüküm göz önünde bulundurularak söz konusu taşınmazın ya maliyet bedeli üzerinden ya da gerçeğe uygun değeri veya idarece tespit edilen değeri ile muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan Kurumdan temin edilen taşınmaz formları incelendiğinde; kamu idaresinin Yönetmelik eki olan 1/A Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Kayıt Planını esas alarak taşınmazlarını takip ettiği görülmüş ancak söz konusu planda büro ve depoların nitelik ve kullanımına göre kodlamalar belirlenmişken hatalı kodların esas alındığı anlaşılmıştır. Kızılay Satış Bürosu 1.1.1.2, İstanbul’da bulunan irtibat bürosu 1.1.1.2, Siteler’deki Depo 1.1.1.2 ve Sincan Depo 1.1.1.2 kodlarıyla kaydedilmiş olup adı geçen taşınmazlar depolama amaçlı ya da ticari amaçlı kullanılan binalardır. Dolayısıyla dükkân ve işyeri niteliğinde olan Kızılay’daki satış bürosu ile İstanbul’da bulunan irtibat bürosunun 1.1.9.5 kodunda, depo niteliğindeki Siteler Deponun ise 1.1.10.1 kodunda takibi gerekir. Ayrıca henüz tapuda kaydı olmayan Sincan deponun tapu kaydının tamamlanmasını müteakiben 1.1.10.1 kodunda izlenmesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; taşınmaz kayıtlarının sehven yanlış yapıldığı belirtilerek Taşınmaz Mal Yönetmeliği’ne uygun olarak gerekli düzeltmelerin yapılacağı ve Sincan’da bulunan matbaanın tapu kaydının çıkarılması çalışmalarına başlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiş olup matbaanın TL cinsinden değerinin tespit edilerek envanter kaydının yapılmamış olması sonucunda, 252 Binalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabının hatalı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Kamu İdaresi Taşınır Yönetim Hesabı ve Taşınır Kesin Hesabının Eksik Olması

TMY'nin 34'üncü maddesi 3'üncü fıkra (a) bendinde,

“(3) Taşınır yönetim hesabı aşağıda açıklandığı şekilde hazırlanır ve ilgili yerlere gönderilir:

a) Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerince, sayım kurulu tarafından onaylanan Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline dayanılarak ilgisine göre üç nüsha Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetveli, Müze Yönetim Hesabı Cetveli veya Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli düzenlenir. Bünyesinde tarihi veya sanat değeri olan taşınırlar ile kütüphane materyalleri bulunan kamu idareleri söz konusu cetvellerden ilgili olanını ayrıca düzenlerler.”

Mezkûr Yönetmeliğin 35'inci maddesi 1'inci fıkrasında,

“(1) Kamu idarelerinin taşınır kesin hesabı, taşınır konsolide görevlilerince, ilçe, il, bölge, dış temsilcilik ve merkez harcama birimleri itibarıyla düzenlenen Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerinin konsolide edilmesiyle oluşturulan taşınır hesabı cetvelleri esas alınarak hazırlanır.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Taşınır Konsolide Yetkilisi tarafından 25.02.2016 tarihi itibarıyla Taşınır Kesin Hesabı ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri hazırlanmıştır. Ancak 1930-2007 yılları arasında kütüphanede bulunan materyallerle ilgili olarak envanter işlemi yapılmamıştır. Diğer taraftan kütüphanede bulunan materyallerden sadece 2014 yılına ait olan kısım Say2000i verileri üzerinden Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemine (KBS) taşınmış, 2007-2013 yılları arasındaki veriler ise sadece Say2000i sisteminde olup henüz KBS'ye aktarılmamıştır. Bu durum Kurumun Taşınır Kesin Hesap cetvelinin KBS üzerinden alınmasına engel olmaktadır. Söz konusu eksiklik nedeniyle Taşınır Konsolide Yetkilisi tarafından Say2000i üzerinden devreden ve KBS'ye aktarımı yapılmayan kütüphane ile ilgili materyallerin rakamlarına ulaşmak için e-Bütçe'den örnek 16 ve 17 numaralı formlar (Taşınır Kesin Hesabı ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetveli) elde edilmekte ve KBS'ye aktarılmış bulunan 2015 verileri ile manuel ortamda birleştirmek suretiyle Taşınır Kesin Hesap ve İcmal

Cetvelleri oluşturulmaktadır.

Sonuç olarak; 1930-2007 yıllarına ait taşınırların envanter işlemlerinin tamamlanmaması ve ilk bulguda yer alan 152 Mamuller Hesabında izlenen satış amaçlı kitapların stoklarda gösterilmemesi nedenlerinden dolayı Taşınır Kesin Hesap ve İcmal Cetvellerinde, dolayısıyla bilançoda 15 ve 25 Hesap Grubu varlık hesaplarında eksiklik mevcuttur.

Kamu idaresi cevabında; kütüphane materyallerinden 2007-2013 yılları arasındakilerin Say2000i sisteminde olup henüz KBS'ye aktarılmamış verilerin 28.03.2016 tarihinde 2016/184, 2016/185, 2016/186, 2016/187 numaralı Taşınır İşlem Fişleri ile envanter girişi olarak Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemine (KBS) aktarıldığı ifade edilerek, 1930-2007 yılları arasında bulunan materyallerin 2017 yılında, 152 Mamuller Hesabında izlenen satış amaçlı kitapların ise 2016 yılı sonuna kadar KBS'ye aktarılması işlemlerinin bitilmesinin planlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresince 2007-2013 yıllarına ait kütüphane materyalleri KBS'ye de aktarılmış olup söz konusu uygulama olumlu değerlendirilmekle birlikte; 1930 yılından 2007 yılına kadar ki materyallerin (kitaplar, belgeler, el yazmaları ve nadir eserler vb.) henüz KBS ve Say2000i sistemine aktarılmamış olması, görüş verilen mali tablolarda 15 ve 25 Grubunda kayıtlı tutarların gerçeği yansıtmadığı sonucunu değiştirmemektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Tarih Kurumu 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 10 Hazır Değerler (109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı), 15 Stoklar (152 Mamuller Hesabı), 25 Maddi Duran Varlıklar (252 Binalar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı 06.05- Kitap, Belge, El Yazmaları ve Nadir Eserler), 29 Diğer Duran Varlıklar (294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı), 50 Net Değer (500 Net Değer Hesabı), 59 Dönem Faaliyet Sonuçları (591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı) hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kamu İdaresi Tarafından Fiili Olarak Misafirhane ve Lojman Şeklinde Kullanılan Mekânların Bu Statülere Kavuşturulmamış Olması

Yapılan incelemelerde Kamu idaresince; mülkiyeti kuruma ait ve İstanbul'da bulunan Üsküdar'daki binanın birinci katının kitap satış bürosu, ikinci katının güvenlik görevlisinin ailesi ile birlikte ikamet ettiği konut, üçüncü ve dördüncü katlarının ise görevli personellerin konaklama ihtiyaçlarını giderebileceği misafirhane şeklinde kullanıldığı, ayrıca Kurumun Sıhhiye'de bulunan ana hizmet binasının son katında yer alan sekiz adet odanın da misafirhane olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 191'inci maddesi uyarınca devlet memurları için lüzumu halinde sosyal tesisler kurulabilmektedir.

Ayrıca 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu'nun 2'nci maddesine istinaden yayımlanan 16.07.1984 tarihli Kamu Konutları Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde; "*Kamu kurum ve kuruluşlarının yetkili makamlarınca, mevcut konutlarının, kamu konut türlerine göre belirlenip, bu amaçta kullanılmak üzere ayırımının yapılması ile bu konutlar kamu konutu özelliğini kazanır*" denilmek suretiyle bir konutun ne şekilde kamu konutu statüsüne kavuşturulacağı belirlenmiştir.

Kayıtlarda kitap satış bürosu ve hizmet binası olarak gözüken ancak fiili kullanım şekilleri yukarıda belirtilen mekânların, misafirhane ve lojman olarak yasal bir zemine kavuşturulması ve muhasebelerinin 30.12.2005 tarihli 26039 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas Ve Usuller" çerçevesinde tutulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; misafirhane veya lojman olarak kullanıldığı iddia edilen mekânların ne misafirhane ne de lojman statüsünde değerlendirilmediği, söz konusu mekânların misafirhane, lojman veya personelin idari bürosu olarak kullanılması hususunun değerlendirilip karara bağlanacağı, ayrıca İstanbul'daki mekanın üniversite ve kitapçıların yoğun olduğu bölgede olması sebebiyle kitap satış ve personel idari bürosu olarak kullanıldığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak yapılan incelemeler neticesinde, İstanbul Üsküdar'da bulunan binanın giriş katının kitap satış bürosu, ikinci katının hizmet satın alma suretiyle çalıştırılan personelin ailesiyle birlikte kalabileceği tarzda lojman, üçüncü ve dördüncü katlarının da misafirhane şeklinde hizmet vermeye uygun tefriş edildiği anlaşılmıştır.

Sıhhiye'de bulunan hizmet binasının üst katında yer alan odaların ise fiziki inceleme neticesinde misafirhane olarak tefriş edildiği görülmüştür.

Kurumun taşra teşkilatı bulunmamakta olup İstanbul'da sadece kitap satış bürosu olarak hizmet verilmektedir.

Neticede misafirhane ve lojman şeklinde tefriş edilen adı geçen yerlerin hukuki olarak da bu statülere kavuşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Emanetlerin Geri Ödenmesi Sürecine İlişkin Olarak Say2000i Sisteminde Kontrol Eksikliği Bulunması

333 Emanetler Hesabında kayıtlı parasal tutarların ilgililere geri ödenmesi sürecinde, Say2000i sistemine ilk emanete alınma kaydındaki yevmiye numarası girilerek ödemeye ilişkin tutarlar getirilmektedir. Bu noktada; ilk kayıta şahıs, kurum veya kuruluşa ait olarak hesaba alınmış bir tutarın farklı kişi, kurum ya da kuruluşa ödeme yapılmasına Say2000i sisteminin olanak sağladığı görülmüştür.

333 Emanetler Hesabından yapılan ödemelerde Say2000i sisteminde emanetin ödeneceği kişinin kimliğine ilişkin kontrol sağlayan bir mekanizma bulunmaması, ödemelerin doğru kişilere yapılıp yapılmadığına ilişkin sağlıklı bir denetim gerçekleştirilmesini güçleştirmektedir.

Kamu idaresi cevabında; ilk kayıta şahıs, kurum veya kuruluşa ait olarak hesaba alınmış tutarların farklı kişi, kurum ya da kuruluşa ödeme yapılmasına Say2000i sisteminin olanak sağladığı, bu durumun kendi sistemlerinden değil Say2000i sisteminden kaynaklandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak muhasebe kayıtlarının yapıldığı ve raporlamaların alındığı Say2000i sisteminde kişiler/kurumlar adına emanet hesaplara alınan kaynakların iadesi, emanet sahibi kişi/kurum dışında kalanlara yapılabilmekte olup sistem kontrol zafiyeti içerdiğinden, Maliye

Bakanlığı ile irtibata geçilerek soruna çözüm bulunmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kurum Hizmet Binasına İlişkin Cins Tashihi İşleminin Gerçekleştirilmemiş Olması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi tanımlanmaktadır. Buna göre cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemidir.

Kamu idaresinin 1967 yılından beri faaliyet gösterdiği hizmet binası tapuda halen arsa olarak kayıtlı bulunmaktadır. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 10'nci maddesi cins tashihi işlemini düzenlemektedir. İlgili maddede;

“Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.”

Denilmektedir.

İlgili madde hükmü çerçevesinde, hizmet binasının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi sebebiyle tapu kayıtlarının binanın mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik uyarınca hizmet binası için cins tashihi işlemlerine başlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda işlem yapılacağı belirtildiğinden konunun izleyen yıl denetiminde takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Sözleşmeli Personelin Ücret ve Sair Haklarının Ödenmesine Dayanak Olacak Yasal Çerçevenin Belirlenmemesi

2876 sayılı Atatürk Kültür Dil Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci maddesi (a) bendinde “*Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinde, uzmanlığı gerektiren belirli görevler için ihtiyaç duyulacak sözleşmeli personele verilecek ücret ve sair haklar, bu husustaki kısıtlamalara bağlı kalmaksızın Yüksek Kurum Başkanının önerisi ile başbakanlıkça kararlaştırılır*” hükmü yer almakta iken daha sonra 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı KHK'nin 28'inci maddesiyle mezkûr maddenin (a) fıkrasında yer alan “Başbakanlıkça” ibaresi “Bakanlar Kurulunca” şeklinde değiştirilmiştir.

Söz konusu değişikliğin yürürlüğe girdiği 02.11.2011 tarihinden itibaren TTK sözleşmeli personellerinin ücret ve sair haklarına ilişkin esasların Yüksek Kurum Başkanının önerisi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda henüz yayınlanmış bir BKK mevcut değildir. Ödemeler halen geçmişte Başbakanlıkça belirlenmiş olan ücretlerin, katsayı artışları ile güncellenmesi suretiyle bulunan rakamlar üzerinden yapılmaktadır.

Bu itibarla, TTK sözleşmeli personelinin ücret ve sair haklarına ilişkin esasların düzenlendiği Bakanlar Kurulu Kararının çıkarılması ile ilgili olarak Kamu idaresinin gerekli çalışmalara başlaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 664 sayılı KHK'nin 282'nci maddesiyle 2876 sayılı Kanunun 97/a maddesinde yer alan “Başbakanlıkça” ibaresinin “Bakanlar Kurulunca” şeklinde değiştirildiği ancak uygulamada hala 2876 sayılı Kanun'a göre işlem yapıldığı belirtilerek, personelin ücret ve sair haklarına ilişkin esasların düzenlendiği Bakanlar Kurulu Kararının çıkartılması ile ilgili olarak Kurumun gerekli çalışmalara başlayacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda çalışmalara başlanacağı belirtildiğinden gelecek yıla ilişkin uygulamaların takibinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarının Tamamlanmaması

TTK'nin iç kontrol sistemi, 5018 sayılı KMYKK'nin 55, 56 ve 57'nci maddeleri, Maliye Bakanlığınca yayımlanmış olan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile 02.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" konulu Genelge çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinin uyması gereken genel ve asgari nitelikte olan 18 iç kontrol standardı ve bunlara ilişkin 79 genel şart belirlenmiştir. Bu standartlar iç kontrol sisteminin "Kontrol Ortamı", "Risk Değerlendirmesi", "Kontrol Faaliyetleri", "Bilgi ve İletişim" ve "İzleme" bileşenleri temel alınarak beş kategoride düzenlenmiştir. Burada amaç kamu idarelerinin iç kontrol standartlarına uyumunun sağlanarak Kamu İç Kontrol Rehberi'nde düzenlenen iç kontrol sistemi ve risk yönetiminin yapılandırılmasıdır.

İç kontrol ve risk yönetimi sistemleri risk odaklı yaklaşımlardır. İç kontrol sistemi kurumun tüm birimlerinde yapılan iş tanımları ve iş süreçlerine odaklanarak iş süreçlerinde çalışan ve işi yapan personelin katılımıyla oluşturulacak odak gruplarında risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve kontrol faaliyetlerinin geliştirilmesi temeline dayanır. Risk yönetimi ise idarenin üst düzey personeli tarafından belirlenen, kurumun misyonu, stratejileri ve dış ilişkileri ile kurumun saygınlığına ilişkin muhtemel risklerin birimlerde değerlendirilerek kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi temeline dayanmaktadır.

İç kontrol standartlarına uyumun sağlanması amacıyla Kamu İdaresi tarafından 31.12.2014 tarihinde iki yıllık hazırlanan eylem planı ile ilgili tespitler şunlardır:

- ✓ İç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar üst yöneticinin 03.04.2014 tarihli oluru başlatılmıştır.
- ✓ "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ile "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu" oluşturulmuştur.
- ✓ Standartlara ait mevcut durum analizi bölümüne mevzuat isimleri yazılmakla birlikte, standartların büyük bir çoğunluğu için makul güvence sağlanabilmesi amacıyla alt

eylemler öngörölmüş, eylemlerden sorumlu birim ve çalışma grupları ile işbirliği yapılacak birimler belirlenerek alt eylemler için somut çıktılar belirlenmiştir.

- ✓ Personel “Kamuda İç Kontrol ve Risk Yönetimi” seminerine katılmış ve iç kontrol konusunda farkındalık oluşturmaya çalışılmıştır.
- ✓ “10 Soruda İç Kontrol” isimli broşür bastırılarak Kurum personeline dağıtılmıştır.
- ✓ 2014 yılında Etik Komisyonu kurulmuş, “Kamu Görevlileri Etik Rehberi” broşür olarak bastırılmış ve Kurum personeline dağıtılmıştır. Ayrıca Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm personel tarafından imzalanmıştır.
- ✓ Başkan Yardımcısı imzalı 22.04.2015 tarih ve E.430 sayılı yazı ile Kurumdaki tüm birimlerin ve birimlerde yürütölen işlere ilişkin görev tanımlarının yazı ekinde yer alan formlar kullanılarak her görev için ayrı ayrı yapılması ve 30.04.2015 tarihine kadar Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmesi istenilmiştir. Ancak sadece Strateji Geliştirme Müdürlüğünün görev tanımı yapılarak bu birimde yürütölen iş ve işlemlere ilişkin görevli personeller belirlenmiş ve bu personellerin görev tanımları formlar kullanılmak suretiyle hazırlanmış, alt birimler itibarıyla teşkilat şeması çıkarılmıştır.
- ✓ “Türk Tarih Kurumu Hassas Görev Belirleme Rehberi” hazırlanarak 01.06.2015 tarih ve E.570 sayılı yazı ekinde tüm birimlere duyurulmuştur. Ancak sadece Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından “Hassas Görev Tespit Formu ve Prosedürleri” isimli form doldurulmak suretiyle birime özgü hassas görevlerin neler olduğu, bu görevlerin hangi personele ait olduğu, muhtemel riskler ve seviyesi ile riskleri bertaraf etmek için yapılması gereken kontrol faaliyetleri ve tedbirler belirlenmiştir.
- ✓ Strateji Geliştirme Müdürlüğünde yapılan her bir işlem için “Süreç Tanımlama Formu” doldurularak süreçlere ilişkin iş akış şemaları çıkarılmıştır. Diğer birimlerde bu çalışmalar gerçekleştirilmemiştir.
- ✓ 2015 yılı Performans Programı broşür olarak bastırılmış ve kamuoyuna duyurulmuştur
- ✓ Performans esaslı bütçelemenin etkinliğini arttırmak amacıyla stratejik plan–performans programı–bütçe ve faaliyet raporu ilişkisini gerçekleştirecek şekilde uygulanabilmesi ve öneriler geliştirilmesi için öngörölen Performans Değerlendirme Grubu oluşturulmuştur. Ancak sadece Strateji Geliştirme Müdürlüğü biriminin özel

hedefleri belirlenmiştir.

- ✓ Risk Değerlendirme Grubu 02.03.2015–158 sayılı Başkanlık oluru ile oluşturulmuş ancak çalışma raporu henüz hazırlanmamıştır.
- ✓ İç Kontrol Eylem Planı kapsamında üçer aylık, altı aylık ve yılı gerçekleştirmeleri gösteren raporlar düzenlenmiş ve Kurum Başkanı ile Başkan Yardımcısına sunulmuştur. Ancak sunulan raporlar çerçevesinde herhangi bir geri bildirimde bulunulmamıştır.
- ✓ Türk Tarih Kurumu internet kaynaklarının kullanımına ilişkin “Kullanım Politikası” belirlenmiştir.
- ✓ Kurum personeline ihtiyaç duyulan mevzuat eğitimi verilmiştir.
- ✓ Kamu idaresine üç adet iç denetçi kadrosu tahsis edilmiş olmasına rağmen 2014 yılının Eylül ayı itibariyle sadece bir kadroda iç denetçi istihdam edilmiştir. Kurum iç denetçisi tarafından; görev alanına giren konular itibariyle İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak denetim rehberi, 2006/10654 sayılı BKK ile yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği dikkate alınarak İç Denetim Birim Yönergesi hazırlanmış ve üst yöneticiye sunulmuştur. Görüş için Hukuk Müşavirine gönderilmiş olan bu çalışmalar, süreç çok yavaş ilerlediği için Ocak 2016 itibariyle tamamlanamamıştır. İç denetçi atandığı tarihten günümüze değin herhangi bir rapor düzenlememiştir. Bu haliyle iç kontrolün bileşenlerinden kontrol ortamının önemli bir unsuru olan iç denetim mekanizmasının Kamu İdaresinde hayata geçirilemediği anlaşılmıştır.
- ✓ 2012/1 sıra nolu “Türk Tarih Kurumu Başkanlığı Ön Mali Kontrol İşlemleri Genelgesi” ile Strateji Geliştirme Müdürlüğünce yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçler belirlenmiştir. Anılan Genelge 5018 sayılı Kanun uyarınca çıkarılmış bulunan “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar”a uyumlu düzenlemeler içermektedir. Ön mali kontrol biriminde çalışan personel sayısı ikidir. Personelin çalışmasına esas teşkil edecek görev tanımları mevcuttur. Ön mali kontrolle görevli personelin mali işlemlerin gerçekleştirilmesi sürecinde görevleri bulunmamaktadır.

- ✓ Kamu idaresinde 2015 yılında tamamlanması gereken eylemlerden pek çoğunun kurumsal olarak gerçekleşemediği, sadece Strateji Birimiyle sınırlı kalınarak bazı eylemlerin tamamlandığı, diğer sorumlu birimlerin herhangi bir çıktı üretmediği, yerine getirilen faaliyetlerin büyük kısmının yasal zorunluluklar çerçevesinde şeklen yapıldığı, bu haliyle Kamu İdaresinin iç kontrol sisteminin yapılandırılması çalışmalarının büyük kısmının tamamlanmadığı anlaşılmıştır.
- ✓ 2015 yılı İdare Faaliyet Raporunda üst yönetici tarafından imzalanan “İç Kontrol Güvence Beyanı”, Strateji Geliştirme Müdürü tarafından imzalanan “Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı”, harcama yetkilisi tarafından imzalanan “İç Kontrol Güvence Beyanı” eklendiği görülmüşse de kurum tarafından iç kontrol sisteminin tam kurulmadığı ve uygulanmadığı yönündeki tespit ile birlikte, Stratejik Plan, Performans Programı ve bütçe süreçlerinin işleyişini sağlayacak olan kontrollerin öngörülmemesi, faaliyet raporlarına verilecek güvence beyanlarını etkileyen bir sonuç doğurduğundan bu beyanların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

Sonuç olarak; mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması ve işleyişinin gözetilmesinden TTK Başkanının üst yönetici olarak sorumlu olduğu ve bu sorumluluğunun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getireceği, 5018 sayılı KMYKK'nin 11'inci maddesi ile hükme bağlanmış olup iyi yönetim aracı olarak üst yönetici tarafından, adı geçen ve kurulması zorunlu sistemlerin benimsenmesi ve personelin teşvik edilerek katılımcı yöntemlerle sistemin yeterli düzeyde yapılandırılması ve uygulanması için süreci gözetmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurum tarafından 1 Ocak 2015 tarihinde uygulamaya konulan Türk Tarih Kurumu İç Kontrol Uyum Eylem Planı kapsamında 2015 yılında tamamlanması öngörülen eylemlerin çoğunun kurumsal olarak hayata geçmediği görülmekle birlikte çalışmaların devam ettiği ve Sayıştay tarafından düzenlenen 2015 yılı Denetim Raporu da göz önünde bulundurularak Eylem Planında yer alan çalışmalara ivme kazandırılacağı belirtilerek, bu kapsamda Kamu İdaresine ait hizmet birimlerinin görev tanımlarının hazırlandığı ve ek olarak sunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak tüm kamu idareleri tarafından uygulanabilir nitelikte olan temel iç kontrol standartlarının yapılandırılması çalışmalarına TDK'da oldukça geç başlanmış, kamu idaresi 2015 yılında tamamlanması öngörülen pek çok eylemi tamamlayamamıştır.

Dolayısıyla kamu idaresinde 5018 sayılı Kanun uyarınca kurulması gereken iç kontrol sistemi henüz mevcut değildir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.6		Adı : TÜRK TARİH KURUMU		Yıl : 2015	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2015		PASİF HESAPLAR	
1 DÖNEM VARLIKLAR		817.351.925,70		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
10 HAZİR DEĞERLER		795.332.798,13		32 FAALİYET BORÇLARI	
100 KASA HESABI		1.289,17		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	
102 BANKA HESABI		795.015.436,48		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI		268,75		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		315.803,73		333 EMANETLER HESABI	
12 FAALİYET ALACAKLARI		827,20		34 ALINAN AVANSLAR	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		827,20		340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	
13 KURUM ALACAKLARI		28.489,83		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	
139 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		28.489,83		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	
14 DİĞER ALACAKLAR		7.338,75		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		7.338,75		5 ÖZ KAYNAKLAR	
15 STOKLAR		21.843.755,97		50 NET DEĞER	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		1.821.351,85		500 NET DEĞER HESABI	
152 MAMULLER HESABI		20.022.404,12		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	
16 ÖN ÖDEMELER		138.715,82		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		138.715,82		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	
2 DURAN VARLIKLAR		44.206.730,93		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		39.898.488,28			
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		39.898.488,28			
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		4.308.242,65			
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI		21.948,00			
252 BİNALAR HESABI		6.312.411,56			
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		1.015.900,38			
254 TAŞITLAR HESABI		159.546,20			
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		4.339.859,03			
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-7.541.422,52			
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00			
260 HAKLAR HESABI		153.208,46			
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-153.208,46			
AKTİF TOPLAMI		861.558.656,63		PASİF TOPLAMI	
Bilanço Dipnotları :				861.558.656,63	
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		684.351,68			
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		684.351,68			

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ	N-2 Yılı		N-1 Yılı		Cari Yıl (N)		Hesap Kodu	Yardımcı Hes.				GELİRİN TÜRÜ	N-2 Yılı		N-1 Yılı		Cari Yıl (N)							
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4		TL	₺	TL	₺	TL	₺		Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4		TL	₺	TL	₺	TL	₺						
630	1				Personel Giderleri	2.118.821	41	2.615.963	94	2.860.897	47	600	3			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	83.192.797	67	79.071.823	12	87.429.598	97							
630	2				Sosyal Güvenlik Kurumlarına	270.814	01	384.130	07	423.488	15	600	4			Alınan Bağış ve Yardımlar İle	57.966	70	66.354	47	64.565	00							
630	3				Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.782.056	29	18.963.555	68	8.298.286	84	600	5			Diğer Gelirler	44.045.843	29	59.862.341	29	59.850.716	94							
630	5				Cari Transferler	14.264.061	41	41.153.150	00	151.537.015	25	600	11			Değer ve Miktar Değişimleri	408	83	15.536.352	98	0	00							
630	11				Değer ve Miktar Değişimleri	0	09	78	88	16.512.067	09	GELİRLER TOPLAMI (B)										127.297.016	49	154.536.871	86	147.344.880	91		
630	13				Amortisman Giderleri	71.664	46	32.664	46	6.976.459	51	İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TURU																	
630	14				İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0	0	11.370.229	14	80.725	20	610	3			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	845.790	75	1.047.304	75	926.432	70							
630	30				Proje Kapsamında Yapılan	777.800	84	1.546.099	32	207.464	78	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)										845.790	75	1.047.304	75	926.432	70		
GİDERLER TOPLAMI (A)												NET GELİR (D=B-C)												126.451.225	74	153.489.567	11	146.418.448	21
GİDERLER TOPLAMI (A)												ENFLASYON DÜZELTMESİ (E)																	
GİDERLER TOPLAMI (A)												FAALİYET SONUCU [A-(D+E)] (+/-)												99.166.207	23	77.423.695	62	-40.477.956	08

G.Y.M.Y. Örnek:5

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>